

Институт за онкологију и радиологију Србије

Пастерова 14, Београд, Србија

+381 11 2067 100

iors@ncrc.ac.rs www.ncrc.ac.rs

011/2023/3498-10

26 DEC 2023

ПРОЦЕДУРА КОРИШЋЕЊА ЗАШТИТНИХ СРЕДСТАВА И ЗАШТИТНЕ ОПРЕМЕ

Ознака процедуре	П.ЕПИ.11
Верзија	02
Датум усвајања	15.12.2023.
Аутори процедуре	Др Драгана Јовићевић Вера Мандић ВМС Гордана Кукић ВСТ
Носилац процедуре	Др Драгана Јовићевић
Процедуру одобрио	Доц. др Милан Жегарац

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ЕПИ.11
	Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 2 од 7

1. ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

ИОРС = Институт за онкологију и радиологију Србије

ОПМИ = Служба за организацију, планирање, евалуацију и медицинску информатику

ЛЗО = Лична заштитна опрема

2. ПРЕДМЕТ

Ова процедура одређује активности, носиоце активности и документацију за спровођење поступка правилног коришћења заштитних средстава и заштитне опреме (ЛЗО).

Процедура има за циљ да упозна запослене о правилном коришћењу ЛЗО а у циљу заштите пацијената, медицинског и помоћног особља.

3. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Подручје примене су све Клинике/Службе/Одељења/Одсеци у ИОРС на којима се врши здравствена нега пацијената.

4. ОДГОВОРНОСТИ

За примену процедуре одговорни су:

- Главне сестре одељења
- ВСТ
- Главни инжењер заштите на раду
- Директори Клиника/Руководиоци Служби/Начелници Одељења
- Сви запослени који користе ЛЗО

За контролу спровођења процедуре одговорни су:

- Епидемиолог
- Руководилац ОПЕМИ
- Комисија за БИ

5. ОПИС ПРОЦЕДУРЕ

Правилна и правовремена употреба заштитних средстава и заштитне опреме представља меру за безбедан рад у циљу заштите здравља и спречавања инфекције и обољења код пацијената и медицинског особља. Правовремена употреба заштитних средстава и заштитне опреме спречава појаву професионалних обољења медицинског особља, повреда на раду и инфекција, као и инфекције пацијената. Правилна употреба заштитне опреме дакле, има двоструки ефекат заштите.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ЕПИ.11
	Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 3 од 7

Потреба за коришћењем заштитних средстава се процењује за сваку ситуацију/ интервенцију посебно.

Само постојање личне заштитне опреме није довољно за спречавање инфекције здравствених радника, сарадника и пацијената. Од кључног значаја је правилна употреба ЛЗО, односно увежбаност и компетентност при њеном стављању и скидању. Лична заштитна опрема може бити извор инфекције код неправилне употребе.

У ЛЗО спадају:

- Рукавице (винил, латекс, хируршке)
- Мантили (за једнократну употребу, комбинезони)
- Хируршке маска
- Партикуларне маске високог процента филтрације (европске норме ФФП2 или ФФП3)
- Заштита за очи (заштитне наочаре) или заштита за лице (визир), да би се избегла контаминација мукозних мембрана
- Капе
- Заштитне кецеље за једнократну употребу
- Обућа (гумена, кожна, каљаче)

Поступци при стављању ЛЗО:

1. Уредити простор за облачење ЛЗО испред собе за изолацију пацијента са сумњом на инфекцију или потврђеним случајем инфекције
2. Увек ставити ЛЗО при контакту са особом са сумњом на инфекцију или потврђеним случајем инфекције
3. Стављање и скидање ЛЗО треба УВЕК обављати у присуству друге, за ту процедуру увежбане особе.
4. Ставити ЛЗО пре уласка у собу за изолацију (у простору за облачење)

Стављање личне заштитне опреме -поступци пре уласка у собу за изолацију

1. Обавити хигијену руку –пранње и дезинфекцију
2. Обући заштитни мантил дугих рукава или комбинезон
3. Ставити капу уколико се носи мантил
4. Ставити маску (партикуларну или хируршку)
5. Ставити заштитне наочаре
6. Ставити капу или навући капуљачу уколико се носи комбинезон
7. Ставити или обуди заштитну обућу
8. Обавити хигијену руку средством на бази алкохола
9. Навући рукавице

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		Ознака: П.ЕПИ.11
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 4 од 7

Скидање личне заштитне опреме

Скидање личне заштитне опреме обавити у предпростору собе за изолацију који мора да буде опремљен кантом/кесом за инфективни отпад:

1. Скинути рукавице
2. Обавити хигијену руку и ставити нови пар рукавица
3. Скинути заштитни мантил/комбинезон
4. Дезинфиковати рукавице
5. Скинути наочаре
6. Скинути маску (партикуларну или хируршку)
7. Скинути капу, заштиту за обућу, рукавице
8. Обавити хигијену руку- прање и дезинфекцију

5.1. Рукавице

Коришћење рукавица се препоручује:

- а) Да би се спречило преношење микроорганизама са здравственог особља на пацијенте
- б) Да се смањи ризик преношења инфекције са пацијента на здравствене раднике.

Рукавице могу бити нестерилне и стерилне.

- Нестерилне рукавице – користе се при непосредном контакту са крвљу, телесним течностима пацијента, секретом, инфицираним ранама, или опремом и инструментима који су били у контакту са поменутиим материјалом; обавезно уколико постоје ранице на рукама или екцем
- Стерилне рукавице – користе се када се захтевају асептични услови рада

Поступак навлачења рукавица

1. Отворити паковање стерилних рукавица
2. Ухватити једну рукавицу с унутрашње стране
3. Ставити кажипрст и палац унутра, у отворе предвиђене за њих
4. Када су сви прсти у предвиђеним отворима, повући рукавицу нагоре, тако да остане савијена, делом, при врху
5. Узети другу рукавицу и поновити поступак
6. Избећи додиривање коже
7. Лепо наместити рукавице

Рукавице не пружају апсолутну заштиту од контаминације. Оне не пружају комплетну заштиту од инфекција хепатитис Б вирусом и херпес симплекс вирусом.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ЕПИ.11
	Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 5 од 7

После скидања рукавица руке треба обавезно опрати водом и сапуном или извршити хигијену руку средством на бази алкохола.

Рукавице се морају заменити након неге сваког пацијента или при промени места неге једног истог пацијента ако се са прљавог прелази на чисто место.

Рукавице се мењају после сваког пацијента или после сваке процедуре која није чиста, као и кад су руке повређене-ранице и сл.).

5.2. Мантили за вишекратну употребу

Свакодневно ношење заштитних мантила има за циљ да:

- Штити свакодневну радну одећу
- Штити пацијента као и запосленог од ширења инфекција.

Мантиле мењати чим се упрљају.

5.3. Маске за лице

Ношење заштитних маски за лице има за циљ заштиту дисајних путева.

Заштитне маске које се користе у здравственим установама могу бити:

- Заштитне маске за вишекратну употребу
- Заштитне маске за једнократну употребу

Поступак стављања маски

1. Маску узети из оригиналне кутије
2. Ухватити маску за њен горњи крај и ставити је преко уста, носа и браде, с учвршћивачем за нос окренутим нагоре
3. Везати горње крајеве маске
4. Обликовати причвршћивач за нос према свом носу
5. завезати доње крајеве маске
6. Маска се мења након 1,5 – 2 сата ношења или чим се овлажи. Маску такође одмах променити у случају кијања, кашљања или ако је мокра (постоје вишеслојне и маске са високим процентом филтрације које се мењају на 6 сати и више или филтери код посебних маски – обавезно прочитати декларацију маске и информисати се колико времена маска пружа заштиту).
7. Скинути маску са лица хватајући је за горњи крај
8. Након скидања маску обавезно бацити и не користити поново!!!
9. Не носити маску у џепу униформе или око врата !!!
10. Ефекат маске се губи ако маска не налаже правилно !!!
11. Пре стављања маске и након скидања маске обавезно је прање руку !!!

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре:		Ознака: П.ЕПИ.11
	Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 6 од 7

5.4. Капе

Заштитне капе се носе у случајевима када се захтевају асептични услови рада као што су:

- Хируршки захвати,
- Рад на пословима припремања хране
- Током сестринских интервенција.

У употреби су две врсте капа:

- Заштитне капе за виšekратну употребу израђене од памучног материјала
- Заштитне капе за једнократну употребу израђене од папира или поливинила.

5.5. Заштитне наочаре

Заштитне наочаре (наочаре/са или без визира преко очију) примењују се у случајевима:

- Када постоји опасност од распрскавања биолошког материјала, дезинфекционих средстава и неких лекова
- Код специфичних инфекција

5.6. Заштитне кецеље/мантили за једнократну употребу

Заштитне кецеље за једнократну употребу морају да се носе у свим случајевима где::

- Постоји ризик да заштитна одећа/униформа може доћи у додир са крвљу, телесним течностима, секретима и екскретима
- Се долази у контакт са пацијентима инфицираних MRSOM и другим инфективним обољењима која захтевају изолацију

Заштитне кецеље/мантили за једнократну употребу се носе само за једног пацијента или

за једну интервенцију и након тога се одлажу као инфективни отпад.

5.7. Обућа

5.8. ПРОМЕНА ЗАШТИТНЕ ОПРЕМЕ

1. Маске за лице бацају се након сваке употребе или кад се овлаже.
2. Рукавице се мењају после сваког пацијента или после сваке интервенције код истог пацијента, када се запрљају или оштете.
3. Мантил се мења после третмана сваког пацијента, мења се одмах чим се запрља.
4. Сву употребљену опрему прописно бацити у кесе за инфективни отпад или адекватно одложити у вреће за прљав веш.
5. Читав поступак завршити прањем и дезинфекцијом руку.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: Процедура коришћења заштитних средстава и заштитне опреме		Ознака: П.ЕПИ.11
	Датум: 15.12.2023.	Верзија: 02	Страна: 7 од 7

6. ДОКУМЕНТА

- Закон о заштити становништва од заразних болести ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016, 68/2020 и 136/2020)
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023)
- Уредба о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу оштрих предмета који су медицинска средства у здравственој делатности („С. Гласник РС“, бр. 101/2)
- Правилник о личној заштитној опреми ("Сл. гласник РС", бр. 23/2020)
- Правилник о спречавању, раном откривању и сузбијању болничких инфекција („Сл.гласник“ РС бр.1/22)
- Правилник за контролу болничких инфекција (ИОРС, 2015)
- Програм заштите од болничких инфекција у ИОРС, 2015.
- СЗО Водич за хигијенско прање руку, Београд 2011.
- Лична заштитна опрема заштите здравствених радника и сарадника од инфекција изазваних вирусом SARS-CoV-2, Република Србија Министарство здравља, Републичка стручна комисија за болничке инфекције, ИЗЈС Др Милан Јовановић Батут 05.03.2020.